

Μητέρα-δαίμονας

Μια μάνα που σκορπά γύρω της τον τρόμο κι ένας γιος που εγκαταλείπει την οικογένειά του για να καταλήξει κάποια στιγμή παρανάλωμα του πυρός. Σταυρούλα Σκαλιδή «Κρέας από σταφύλι»

Γράφοντας για το πρώτο βιβλίο της Σταυρούλας Σκαλιδή, που κυκλοφόρησε προ διετίας με τίτλο «Προδοσία και εγκατάλειψη» (εκδόσεις «Πόλις»), σημειώνει πως η συγγραφέας επιχειρούσε ενδεχομένως μια συνειδητή στροφή στο μελόδραμα, οικιαγράφοντας έναν ήρωα βυθισμένο στην αθεράπευτη αυτολύπηση, με έναν κοινωνικό περίγυρο σημαδεμένο από την παρακμή, την ιδιότητα και την αναληρεία.

Διαβάζοντας τώρα το δεύτερο πεζό της Σκαλιδή, που τιτλοφορείται «Κρέας από σταφύλι» και φέρει τον χαρακτηριστικό υπότιτλο «Μια ιστορία ωμοφαγίας» (και πάλι από τις εκδόσεις «Πόλις»), τείνω να βεβαιωθώ για την επιλογή του μελοδράματος, το οποίο μοιάζει να εικονογραφεί έναν κόσμο με λίγες, ανυπόστατες, αξίες και πολλά, βαριά τονισμένα, αρνητικά αισθήματα.

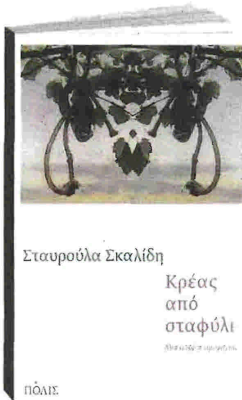
Χρησιμοποιώντας άλλοτε τον εσωτερικό μονόλογο κι άλλοτε τον ελεύθερο πλάγιο λόγο (όπου οι αντιδράσεις του εγώ μόλις και κρύβονται πίσω από την αντικειμενικότητα του τρίτου ενικού προσώπου), η Σκαλιδή μοιράζει την αφήγησή της σε έξι πρωταγωνιστές, οι οποίοι παλεύουν συνεχώς με τη δυσφορία του οικογενειακού ρομάντσου. Στο κέντρο του ρομάντσου βρίσκεται η Μαγδαληνή ή Μαγδάλα, που εξοντώνει ψυχικά και ηθικά όσους την περιβάλλουν με την παρόνια και τον τυραννικό της χαρακτήρα.

Γύρω της φυτοζωούν ο γιος της Θεόφιλος, που θα εγκαταλείψει τη γυναίκα και τα παιδιά του για να

γλιτώσει από τη μητρική σκιά (θα γίνει άστεγος και θα καταλήξει κάποια στιγμή παρανάλωμα του πυρός), η μικρή Μαρίαννα, την οποία θα συναντήσει στους δρόμους της περιπλάνησής του ο Θεόφιλος, και ο κομψευόμενος Φάνης, που θα καταφέρει μετά από αλλεπάλληλες δοκιμασίες να αποβάλει την ωραιοπάθειά του και να αγαπήσει τρελά τη μία από τις δύο κόρες του Θεόφιλου, με την άλλη να πελαγοδρομεί μεταξύ φθοράς και χάους.

Ο κόσμος της Σκαλιδή είναι και πάλι ένας κόσμος απροκάλυπτης εξωτερικής σκληρότητας και δισταλμένης εσωτερικής βίας, με κορυφαία συνιστώσα του τη σχεδόν δαιμονική μορφή της Μαγδάλας. Οι υπόλοιποι ήρωες, όμως, έχουν μετακινηθεί στο άλλο άκρο και πάσχουν μέχρι τελικής πτώσεως από τη σκληρότητα και τη βία, μολοντί για τις νεότερες γενιές διαφαίνεται κάποια (έστω και πολύ αχνή ή απόμακρη) προοπτική σωτηρίας.

Βέβαια, είτε από τη μια πλευρά του φάσματος είτε από την άλλη, οι γραμμές δεν παύουν να είναι περασμένες με χοντρή, αδιαφανή μπογιά, που εφαρμόζει αυστηρά τους κανόνες της μελοδραματικής έκφρασης, χωρίς, ευτυχώς, να εξαντλεί τα όριά της ή να επενδύει στην πιθανότητα του εμπειρικού της αντικρίσματος. Απομένει το ερώτημα αν μια τέτοια έκφραση μπορεί να ανανεωθεί όντως και εκ των έδρων στις ημέρες μας, ανοίγοντας καινούριους δρόμους. Η Σκαλιδή μάλλον δεν έχει κατορθώσει να το αποδείξει ακόμη.

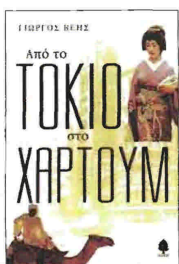

Σταυρούλα Σκαλιδή

Κρέας από σταφύλι

πόλις

Από την Απω Ανατολή στο Καμερούν

Με τα βιβλία του για τις χώρες της Απω Ανατολής, όπου υπηρέτησε επί χρόνια ως διπλωμάτης, ο Γιώργος Βέης κατάφερε κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας να ανανεώσει εις βάθος την ταξιδιωτική ελληνική λογοτεχνία: από τη σωρευτική παράθεση πληροφοριών και το ιστορικό ή γεωγραφικό χρονικό, ο Βέης πέρασε στις ελλειπτικές εικόνες μιας φανερά ποιητικής γραφής, που αποκάλυπτε το ταξιδιωτικό τοπίο όχι ως συμπαγή και ολοκληρωμένη ολότητα,

αλλά ως αιφνιδιαστικό εναστάνε, το οποίο αιχμαλωτίζει τον αναγνώστη με την ποιότητα και την ένταση των χρωμάτων του.

Με το καινούριο ταξιδιωτικό του βιβλίο, που τιτλοφορείται «Από το Τόκιο στο Χαρτούμ» και κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Κέδρος», ο Βέης μάς ξαναεξάλλη μία φορά στην Ιαπωνία, αναδεικνύοντας με στοχαστικό τρόπο τη θαναταλαγνία του πολιτισμού της (εκπληκτικά τα κείμενα για τον Μισίμα, τα αυτοκτονικά φωτογραφικά μο-

ντέλα και τους χικικομόρι -τους εκ πεποιθήσεως παρατηρούμενους της ζωής), για να μας μεταφέρει εν συνέχεια στην Αφρική, όπου και η οργανική φύση του Καμερούν ή τα υποβλητικά τοπία του Σουδάν, σχηματισμένα μεταξύ διαφόρων διακλαδώσεων του Νείλου.

Πολύ καλά είναι εδώ τα κομμάτια για την έννοια και την πρακτική της παρθενίας, όπως και για την αιματηρή αντίθεση μεταξύ μωσαϊσμών και χριστιανών ή ανιμιστών στο Σουδάν.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«Φλομπέρ.

Ένα πνεύμα αντιλογίας»
ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ ΜΠΡΕΟΥΝ
Μετάφραση: Τζένη Κωνσταντίνου.
Εκδόσεις «Μεταίχμι».

Ο Φλομπέρ βρισκόταν σε σύγκρουση με το περιβάλλον του, βγάζοντας το σπαθί του για να υπερασπιστεί την ακεραιότητα της τέχνης του: αυτή την κατεύθυνση χαράσσει στη βιογραφία του ο Φρέντερικ Μπρεούν, φτιάχνοντας μια συναρπαστική αφήγηση.

«Τισομίνγκο μπλουζ»

ELMORE LEONARD
Μετάφραση: Αντώνης Καλοκύρης.
Εκδόσεις «Άγρα».

Ο πρωταθλητής καταδύσεων Ντένις Λέναχαν διασκεδάει τους πελάτες στο Καζίνο Τισομίνγκο και βρίσκεται αυτόπτης μάρτυρας σε μια εν ψυχρώ δολοφονία. Ο,τι θα ακολουθήσει αποτελεί ένα μείγμα καταγιστικής δράσης και ξεκαρδιστικής κωμωδίας.

«Οι προφήτες»

KLAUS KOCH
Μετάφραση: Πολυξένη Αντωνοπούλου.
Εκδόσεις «Άρτος ζωής».

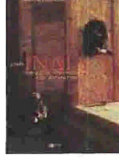

Σύμβολα και θεματικά μοτίβα του ιουδαϊκού προφητικού λόγου από έναν θεολόγο ο οποίος χρησιμοποιεί την επιστημονική ανάλυση με σοφό τρόπο: αποκωδικοποιώντας τις κειμενικές πηγές αλλά χωρίς να αποθαρρύνει τον μη ειδικό αναγνώστη.

«Στην Ινδία των θεών, των φτωχών, των χρωμάτων»

ΛΟΛΙΤΑ ΓΕΡΠΡΙΟΥ

Εκδόσεις «Πατάκης».

Επτά οδοιπορικά σε μια αντιφατική χώρα, που από τη μια πλευρά αναπτύσσεται με λιγνιώδη ρυθμό ενώ από την άλλη παραμένει βυθισμένη στην φτώχεια. Η δόξα των αρχαίων πολιτισμών και η βασιαντική καθημερινότητα, απόμακρες θεότητες και αδήριτες οικονομικές ανάγκες.

«Ο «ελληνικός έρωτας» στην αρχαιότητα.

Με την προσθήκη αυθεντικών κειμένων και πολλών συμπληρωματικών στοιχείων από τον L.R. Poesy-Castries.
MORITZ HERMANN-EDUARD MEIER
Μετάφραση: Γιολάνδα Δάλλα, Γεωργία Μαρκεσίση.
Εκδόσεις «Περίηλους».

Ο «ελληνικός έρωτας» ήταν η ροπή των αρχαίων Ελλήνων για τα αγόρια: μια εκλεπτυσμένη και περίπλοκη μορφή ομοφυλοφιλίας, την οποία ο συγγραφέας μελετά διδύ της προφορικής στα αρχαία κείμενα, επιτρέποντάς τους να μιλήσουν χωρίς αναστολές και προκαταλήψεις.